

Co-funded by
the European Union

PLANNING

SEEDS

PLANNING SEEDS

**SEED'S Planificarea Sectoarelor Economiei Sociale bazate pe
Solidaritate, Sustenabilitate Economica si de Mediu
Modulul 1: Agricultura Sustenabilă în Europa**

Center for
Not-for-profit
Law

diesis
network

kmop
EDUCATION HUB

tamat

PLANNING
SEEDS

Cuprins

1. Înțelegerea agriculturii durabile
2. Impactul agriculturii asupra mediului
3. Dimensiunile economice și sociale
4. Practici agricole sustenabile
5. Politici și strategii agricole europene

Co-funded by
the European Union

Scurta prezentare a modulului, a obiectivelor și competențelor acestuia

Agricultura sustenabilă reprezintă un pilon cheie în eforturile Europei de a crea un viitor mai rezistent și mai ecologic.

Prin echilibrarea viabilității economice, a protecției mediului și a responsabilității sociale, agricultura sustenabilă încearcă să satisfacă nevoile actuale fără a pune în pericol capacitatea generațiilor viitoare de a le îndeplini pe ale lor.

Acest modul va aprofunda principiile, practicile și impactul agriculturii sustenabile în contextul european, luând în considerare faptul că agricultura sustenabilă nu este doar o viziune idealistă, ci o necesitate practică în abordarea provocărilor urgente de mediu, economice și sociale cu care se confruntă Europa în prezent.

Având în vedere că Green Deal și strategia " Farm to Fork " a Uniunii Europene pun accentul pe tranziția către sisteme alimentare sustenabile, înțelegerea și punerea în aplicare a practicilor agricole sustenabile nu au fost niciodată mai cruciale.

Co-funded by
the European Union

Scurtă Prezentare a Modulului, a Obiectivelor și Competențelor Acestuia

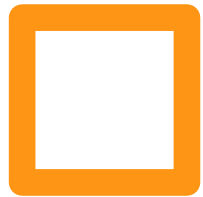
Obiective de învățare

1. Gândire etică și sustenabilă: reflectați asupra sustenabilității obiectivelor sociale, culturale și economice pe termen lung și asupra liniei de acțiune alese.
2. Promovarea naturii: recunoașterea faptului că oamenii fac parte din natură și respectarea nevoilor și drepturilor altor specii și ale naturii însăși în vederea restaurării și regenerării unor ecosisteme sănătoase și rezistente.
3. Gândirea sistemică: abordarea unei probleme de sustenabilitate din toate perspectivele; luarea în considerare a timpului, spațiului și contextului pentru a înțelege modul în care elementele interacționează în cadrul sistemelor.
4. Agenția politică: să navigheze în sistemul politic, să identifice responsabilitatea politică și răspunderea pentru comportamentele nesustenabile și să solicite politici eficiente pentru sustenabilitate.

Co-funded by
the European Union

Întelegerea conceptului de «Agricultură Sustenabilă»

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem Agricultura Sustenabilă

Care este legătura dintre agricultură și sustenabilitate?

Ce înseamnă "agricultură sustenabilă" și de ce răspândirea sistemelor de producție sustenabile este un element-cheie?

Dr. Luisa Paolotti, de la Departamentul de Agricultură, Alimentație și Științele Mediului al Universității din Perugia, explică.

[Urmăriți videoclipul aici :](#)

INTRODUCTION TO SUSTAINABLE AGRICULTURE

ENGLISH

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem Agricultura Sustenabilă

Definiție și principii

Agricultura sustenabilă este o metodă de agricultură care acordă prioritate productivității și utilității pe termen lung a terenurilor, minimizând în același timp impactul asupra mediului și promovând echitatea socială.

Acesta cuprinde practici care mențin sănătatea mediului, asigură profitabilitatea economică a agricultorilor și promovează condiții echitabile și benefice pentru lucrătorii din domeniul agricol și comunitățile locale.

Conceptul de agricultură sustenabilă integrează trei obiective principale: un mediu sănătos, rentabilitate economică și echitate socială. Aceste obiective sunt interdependente și necesită o abordare globală pentru a ne asigura că sistemele agricole pot rezista și prospera.

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem Agricultura Sustenabilă

Sănătatea mediului înconjurător

Sănătatea mediului în agricultura sustenabilă implică minimizarea utilizării resurselor neregenerabile, reducerea poluării și conservarea ecosistemelor naturale.

Acest lucru se realizează prin practici precum rotația culturilor, care ajută la menținerea fertilității solului, și gestionarea integrată a dăunătorilor, care reduce nevoia de pesticide chimice. Aceste metode contribuie la protejarea mediului, menținând în același timp productivitatea agricolă.

Rotația culturilor previne degradarea solului prin alternarea tipurilor de culturi cultivate pe o anumită suprafață de teren, ceea ce contribuie la menținerea unui echilibru al nutrienților din sol. Managementul integrat al dăunătorilor (IPM) reduce dependența de pesticidele chimice prin utilizarea prădătorilor naturali, rotația culturilor, și controale biologice pentru gestionarea populațiilor de dăunători.

În plus, practicile agroforestiere, care integrează arbori și arbuști în sistemele agricole, sporesc biodiversitatea, îmbunătățesc stocarea apei și oferă un habitat pentru animalele sălbatice.

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem agricultura sustenabilă

Profitabilitatea economică

Viabilitatea economică este esențială pentru succesul pe termen lung al agriculturii sustenabile. Agricultorii trebuie să poată trăi din pământul lor, ceea ce înseamnă că practicile sustenabile trebuie să fie fezabile din punct de vedere economic. Acest lucru implică adesea reducerea dependenței de practici costisitoare, cum ar fi îngrășămintele și pesticidele sintetice, și utilizarea în schimb a metodelor naturale pentru îmbunătățirea fertilității solului și combaterea dăunătorilor.

Agricultura sustenabilă poate reduce costurile prin promovarea utilizării resurselor disponibile la nivel local și prin reducerea dependenței de îngrășăminte chimice. În plus, produsele sustenabile au adesea prețuri mai mari pe piață, în special pe piețele de nișă pentru alimentele ecologice și de origine locală. Dezvoltarea unor surse de venit diverse, cum ar fi agroturismul și vânzările directe prin intermediul piețelor agricole, poate, de asemenea, spori stabilitatea economică a agricultorilor.

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem agricultura sustenabilă

Echitate socială și economică

Echitatea socială este un principiu-cheie al agriculturii sustenabile. Aceasta înseamnă asigurarea unor salarii și condiții de muncă echitabile pentru lucrătorii agricoli, sprijinirea comunităților locale și promovarea securității alimentare. Agricultura sustenabilă urmărește să ofere beneficii tuturor părților interesate, de la agricultori și producători la consumatori și comunități locale.

Practicile de muncă echitabile în agricultura sustenabilă garantează că lucrătorii agricoli primesc salarii echitabile și lucrează în condiții de siguranță. Sprijinirea comunităților locale prin inițiative precum community-supported agriculture (CSA) și piețele de agricultori consolidează economiile locale și oferă consumatorilor acces la alimente proaspete, produse la nivel local.

Prin promovarea securității alimentare, agricultura sustenabilă contribuie la asigurarea faptului că toți membrii comunității au acces la alimente nutritive, la prețuri accesibile.

Co-funded by
the European Union

Să înțelegem agricultura sustenabilă

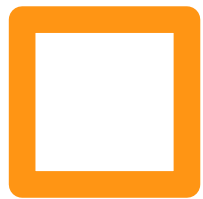
Context istoric

Europa are o istorie lungă și variată a practicilor agricole, evoluând de la metode tradiționale la tehnici agricole moderne și intensive. Cu toate acestea, această intensificare a condus adesea la consecințe negative la nivel social și de mediu. Trecerea la agricultura sustenabilă este un răspuns la aceste provocări, având ca scop dezvoltarea unor practici agricole care să fie ecologice, viabile din punct de vedere economic și echitabile din punct de vedere social.

De fapt, secolul al XX-lea a înregistrat o creștere spectaculoasă a productivității agricole prin "Revoluția verde", care a introdus soiuri de culturi cu randament ridicat și tehnici agricole intensive. Cu toate acestea, aceste progrese au avut un cost, inclusiv degradarea solului, pierderea biodiversității și inegalitățile sociale. Astăzi, agricultura sustenabilă încearcă să abordeze aceste probleme prin integrarea cunoștințelor tradiționale cu știința și tehnologia modernă.

Co-funded by
the European Union

Impactul agriculturii asupra mediului

Co-funded by
the European Union

Impactul agriculturii asupra mediului

Sănătatea solurilor și conservarea acestora

Una dintre preocupările principale în agricultura sustenabilă este menținerea **sănătății solului**. Metodele agricole tradiționale duc adesea la degradarea solului prin eroziune, epuizarea nutrienților și pierderea de materie organică. Practicile sustenabile, cum ar fi rotația culturilor, culturile de acoperire și lucrarea redusă a solului, contribuie la menținerea structurii și fertilității solului. Aceste metode sprijină, de asemenea, biodiversitatea solului, care este esențială pentru sănătatea și productivitatea solului.

Rotația culturilor presupune cultivarea diferitelor tipuri de culturi pe aceeași suprafață în sezoane succesive. Această practică ajută la prevenirea epuizării anumitor substanțe nutritive din sol, deoarece plantele au cerințe diferite în materie de nutrienți. Culturile de acoperire, pe de altă parte, implică plantarea anumitor soiuri care acoperă solul și îl protejează de eroziune. De asemenea, aceste culturi adaugă materie organică solului, îmbunătățindu-i structura și fertilitatea. Lucrarea redusă a solului minimizează degradarea solului, contribuind la menținerea structurii și la reducerea eroziunii.

Culturile de acoperire, cum ar fi trifoiul sau secara, protejează solul de eroziune prin acoperirea solului în afara sezonului. De asemenea, aceste culturi îmbunătățesc structura și fertilitatea solului prin adăugarea de materie organică atunci când se descompun. Metodele de lucrare redusă a solului, cum ar fi agricultura fără arat, conservă structura solului și reduc eroziunea prin lăsarea reziduurilor de recoltă pe câmp și minimizarea degradării solului.

Co-funded by
the European Union

Impactul agriculturii asupra mediului

Managementul apei

Utilizarea și gestionarea eficientă a apei sunt componente esențiale ale agriculturii sustenabile. Agricultura convențională poate duce la risipirea și poluarea semnificativă a apei, afectând negativ ecosistemele locale. Practicile sustenabile, cum ar fi irigarea prin picurare, colectarea apei de ploaie și menținerea zonelor tampon riverane, contribuie la reducerea consumului de apă și la prevenirea contaminării surselor de apă. Aceste metode garantează că resursele de apă sunt utilizate cu înțelepciune și rămân disponibile pentru generațiile viitoare.

Irigarea prin picurare trimite apa direct la rădăcinile plantelor, reducând risipa de apă prin evaporare și scurgere. Această metodă este deosebit de utilă în zonele cu resurse limitate de apă. Colectarea apei de ploaie presupune colectarea și stocarea apei de ploaie pentru uz agricol, reducând astfel nevoia de extragere a apei subterane. Menținerea zonelor tampon riverane - zone cu vegetație de-a lungul corpurilor de apă - ajută la filtrarea scurgerilor și la prevenirea pătrunderii poluanților în sursele de apă.

Sistemele de irigare prin picurare pot reduce semnificativ consumul de apă prin livrarea apei direct în zona rădăcinilor plantelor, minimizând evaporarea și scurgerea. Sistemele de captare a apei de ploaie captează și stochează apa de ploaie de pe acoperișuri și de pe alte suprafețe pentru utilizarea ulterioară în irigații. Tamponele riverane, sau fâșiile de vegetație de-a lungul cursurilor de apă, acționează ca filtre pentru a reține sedimentele, nutrienții și poluanții, îmbunătățind calitatea apei și protejând ecosistemele acvatice.

Co-funded by
the European Union

Impactul agriculturii asupra mediului

Biodiversitatea

Biodiversitatea este esențială pentru reziliența și productivitatea sistemelor agricole. Practicile de monocultură, comune în agricultura convențională, reduc biodiversitatea și fac culturile mai sensibile la dăunători și boli. Agricultura sustenabilă promovează biodiversitatea prin tehnici precum culturile intercalate, agroforestierele și menținerea habitatelor naturale în cadrul peisajelor agricole. Aceste practici creează un sistem agricol mai rezilient, care poate rezista mai bine stresurilor de mediu. Culturile intercalate presupun cultivarea a două sau mai multe culturi împreună, ceea ce poate spori biodiversitatea și reduce problemele legate de dăunători și boli. Agrosilvicultura integrează arbori și arbuști în sistemele agricole, oferind un habitat pentru animalele sălbatice și îmbunătățind sănătatea solului. Menținerea habitatelor naturale în cadrul peisajelor agricole sprijină biodiversitatea și contribuie la conservarea serviciilor ecosistemice.

Culturile intercalate pot reduce presiunea dăunătorilor și a bolilor prin diversificarea speciilor de plante în cadrul unui câmp, ceea ce perturbă ciclurile dăunătorilor și ale bolilor. Practicile de agrosilvicultură, cum ar fi plantarea de arbori și arbuști alături de culturi, sporesc biodiversitatea și oferă beneficii multiple, inclusiv îmbunătățirea sănătății solului, creșterea captării carbonului și creșterea habitatului pentru animalele sălbatice. Conservarea habitatelor naturale în cadrul peisajelor agricole, cum ar fi gardurile vii și zonele umede, sprijină biodiversitatea și menține serviciile ecosistemice, cum ar fi polenizarea și filtrarea apei.

Co-funded by
the European Union

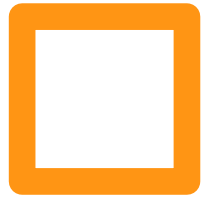
Impactul agriculturii asupra mediului

Reducerea schimbărilor climatice

Agricultura contribuie semnificativ la emisiile de gaze cu efect de seră, dar are și potențialul de a reduce schimbările climatice. Practicile sustenabile, precum agricultura ecologică, captarea carbonului în soluri și dependența redusă de combustibilii fosili, contribuie la reducerea amprentei de dioxid de carbon a agriculturii. Prin adoptarea acestor metode, agricultorii pot juca un rol crucial în combaterea schimbărilor climatice și în construirea unui viitor mai sustenabil. Agricultura ecologică evită utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor sintetice, care sunt surse majore de emisii de gaze cu efect de seră. În schimb, agricultorii ecologici folosesc îngrășămintele naturale precum compostul și gunoiul de grajd pentru a spori fertilitatea solului. Captarea dioxidului de carbon presupune stocarea carbonului în soluri și plante, ceea ce poate ajuta la compensarea emisiilor provenite din activitățile agricole. Reducerea dependenței de combustibilii fosili presupune utilizarea surselor de energie regenerabilă și a practicilor de eficiență energetică în ferme.

Practicile agricole ecologice îmbunătățesc sănătatea solului și reduc emisiile de gaze cu efect de seră prin evitarea îngrășămintelor sintetice și prin promovarea utilizării materiei organice. Tehnicile de captare a dioxidului de carbon, cum ar fi culturile de acoperire și lucrările reduse ale solului, cresc cantitatea de dioxid de carbon stocată în soluri, contribuind la atenuarea schimbărilor climatice. Sursele de energie regenerabilă, precum energia solară și eoliană, pot reduce amprenta de carbon a operațiunilor agricole prin furnizarea de energie curată și sustenabilă.

Dimensiunile economice și sociale

Co-funded by
the European Union

Dimensiunile economice și sociale

Viabilitate economică pentru agricultori

Asigurarea viabilității economice a activităților agricole este esențială pentru succesul pe termen lung al agriculturii sustenabile. Practicile sustenabile pot duce la economii de costuri pentru inputuri precum îngrășămintele și pesticidele. În plus, produsele ecologice și sustenabile obțin adesea prețuri mai mari pe piață, ceea ce asigură venituri mai mari pentru agricultori. Diversificarea surselor de venit prin activități precum agroturismul și produsele cu valoare adăugată contribuie, de asemenea, la stabilitatea economică.

Agroturismul presupune invitarea vizitatorilor la ferme pentru a experimenta activitățile agricole și a învăța despre practicile agricole. Acest lucru poate constitui o sursă suplimentară de venit pentru agricultori și poate promova agricultura sustenabilă pentru un public mai larg. Produsele cu valoare adăugată, cum ar fi gemurile, brânzeturile și alte produse prelucrate, pot, de asemenea, să asigure venituri mai mari pentru agricultori în comparație cu produsele agricole brute. Agroturismul poate crea fluxuri suplimentare de venituri prin atragerea de vizitatori interesați să învețe despre practicile agricole și să experimenteze viața rurală. Acest lucru nu generează doar venituri, ci și sensibilizare cu privire la agricultura sustenabilă.

Co-funded by
the European Union

Dimensiunile economice și sociale

Accesul pe piață și comerțul echitabil

Accesul la piețe corecte și echitabile este esențial pentru viabilitatea economică a agriculturii sustenabile. Practicile de comerț echitabil garantează că agricultorii primesc o compensație echitabilă pentru produsele lor, promovând stabilitatea economică și reducând sărăcia. Prin sprijinirea comerțului echitabil, consumatorii pot contribui la mijloacele de subsistență ale agricultorilor și la sustenabilitatea sistemelor agricole

Acest lucru poate ajuta micii agricultori să obțină stabilitate economică și să investească în practici agricole sustenabile. Consumatorii pot sprijini comerțul echitabil prin achiziționarea de produse cu etichete de comerț ecologic, care indică faptul că produsele respectă standardele comerțului ecologic. Certificarea comerțului echitabil poate deschide noi oportunități de piață pentru micii fermieri, ajutându-i să obțină stabilitate economică și să investească în practici sustenabile. Consumatorii pot sprijini comerțul echitabil prin achiziționarea de produse certificate, ceea ce garantează că achizițiile lor contribuie la sisteme agricole echitabile și sustenabile.

Co-funded by
the European Union

Dimensiunile economice și sociale

Condițiile de muncă

Agricultura sustenabilă pledează pentru salarii echitabile, condiții de muncă sigure și respectarea drepturilor lucrătorilor. Aceste principii abordează exploatarea des întâlnită în agricultura convențională și garantează că lucrătorii agricoli sunt tratați cu demnitate și respect. Prin îmbunătățirea condițiilor de muncă, agricultura sustenabilă contribuie la echitatea și justiția socială.

Salariile echitabile garantează că lucrătorii agricoli primesc compensații care reflectă valoarea muncii lor. Condițiile de muncă sigure presupun furnizarea de echipamente de protecție, formare și alte măsuri pentru prevenirea accidentelor și a problemelor de sănătate. Respectul pentru drepturile lucrătorilor include recunoașterea dreptului acestora de a se organiza, asigurarea unor perioade de odihnă adecvate și asigurarea faptului că munca lor nu implică practici de exploatare.

Îmbunătățirea condițiilor de muncă în agricultură este esențială pentru promovarea justiției sociale și a echității. Salariile echitabile și condițiile de muncă sigure garantează că lucrătorii agricoli sunt tratați cu demnitate și respect, reducând exploatarea și îmbunătățind calitatea vieții acestora. Recunoașterea drepturilor lucrătorilor, cum ar fi dreptul la organizare și accesul la perioade de odihnă, sporește bunăstarea acestora și contribuie la sustenabilitatea generală a sistemelor agricole.

Dimensiunile economice si sociale

Dezvoltare comunitară

Sistemele alimentare locale, târgurile de produse agricole și agricultura susținută de comunitate (CSA) sunt părți integrante ale agriculturii sustenabile. Aceste inițiative consolidează legăturile comunitare și sprijină economiile locale prin păstrarea banilor pentru alimente în cadrul comunității. De asemenea, ele oferă consumatorilor alimente proaspete, produse la nivel local, sporind securitatea alimentară și nutriția.

Sistemele alimentare locale implică producerea și consumul de alimente într-o anumită zonă geografică, reducând astfel impactul transportului alimentelor asupra mediului. Piețele agricultorilor oferă un punct de vânzare directă, permițându-le să primească un preț mai mare pentru produsele lor și să interacționeze cu consumatorii. În plus, programele (CSA) "agricultura susținută de comunitate", implică achiziționarea în avans de către consumatori a unor părți din produsele unei ferme, asigurând agricultorilor un venit stabil și asigurând consumatorilor produse proaspete, de sezon.

Piețele agricultorilor oferă un punct de vânzare directă, sporindu-le veniturile și oferind consumatorilor acces la alimente proaspete, produse la nivel local, creând o legătură directă între agricultori și consumatori, promovând securitatea alimentară și nutriția prin asigurarea unei aprovizionări stabile cu produse de sezon.

Dimensiunile economice și sociale

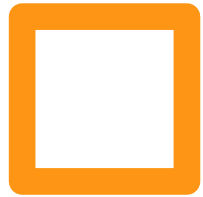
Securitatea alimentară și nutriția

Agricultura sustenabilă joacă un rol crucial în asigurarea securității alimentare prin furnizarea unei rezerve stabile de alimente nutritive, la prețuri accesibile. Prin reducerea dependenței de produse importate și prin promovarea producției locale de alimente, agricultura sustenabilă ajută comunitățile să devină mai independente și mai rezistente la fluctuațiile pieței alimentare globale.

Securitatea alimentară presupune asigurarea faptului că toți oamenii au acces la alimente suficiente, sănătoase și nutritive. Agricultura sustenabilă contribuie la securitatea alimentară prin menținerea fertilității solului, conservarea resurselor de apă și promovarea biodiversității. Aceste practici contribuie la asigurarea faptului că sistemele agricole rămân productive și rezistente, chiar și în fața provocărilor economice și de mediu.

Co-funded by
the European Union

Practici agricole sustenabile

Co-funded by
the European Union

Practici agricole sustenabile

Agricultura sustenabilă este o abordare integrată a agriculturii care urmărește să producă alimente, fibre și alte produse vegetale sau animale într-un mod care protejează mediul, sănătatea publică, comunitățile umane și bunăstarea animalelor. Prin adoptarea practicilor sustenabile, agricultorii pot crea sisteme agricole mai rezistente, capabile să se adapteze la condițiile de mediu în schimbare, menținând în același timp productivitatea. În cele ce urmează, vom aprofunda diferite practici de agricultură sustenabilă, examinând beneficiile și contribuțiile acestora la un sistem alimentar mai sustenabil și mai rezilient.

Co-funded by
the European Union

Practici agricole sustenabile

Rotația culturilor și diversitatea acestora

Rotația și diversitatea culturilor sunt practici fundamentale în agricultura sustenabilă. Rotația culturilor presupune cultivarea diferitelor tipuri de culturi pe aceeași suprafață în sezoane succesive, în timp ce diversitatea culturilor se referă la plantarea unei varietăți de culturi în cadrul unui anumit sistem agricol. Aceste practici contribuie la menținerea sănătății solului prin variația cerințelor de nutrienți ale diferitelor culturi și prin ruperea ciclurilor dăunătorilor și bolilor. De exemplu, leguminoasele precum fasolea și mazărea pot fi rotite cu cereale precum grâul și porumbul pentru a reproviziona în mod natural solul cu azot, reducând astfel nevoia de îngrășăminte sintetice. Diversitatea culturilor sporește, de asemenea, stabilitatea economică prin diversificarea surselor de venit pentru agricultori și atenuarea riscurilor asociate fluctuațiilor pieței și variabilității climatice.

Practici agricole sustenabile

Agrosilvicultura

Agrosilvicultura este integrarea arborilor și arbuștilor în sistemele de creștere a culturilor și a animalelor.

Această practică promovează biodiversitatea, îmbunătățește conservarea solului și contribuie la atenuarea schimbărilor climatice. Copacii din sistemele de agrosilvicultură oferă habitat pentru diferite specii, stabilizează solul cu ajutorul sistemului lor radicular și captează dioxidul de carbon, contribuind la reducerea nivelului de gaze cu efect de seră. Două tehnici comune de agrosilvicultură sunt cultivarea pe alei, care implică plantarea de rânduri de copaci cu anumite culturi între ele, și silvicultura și pășunatul animalelor domestice într-un mod reciproc avantajos. Aceste sisteme creează un peisaj agricol mai divers și mai productiv.

Practici agricole sustenabile

Conservarea solului

Cultivarea solului în condiții de conservare reduce la minimum perturbarea solului și menține rezidurile vegetale la suprafața solului. Această practică contribuie la conservarea structurii solului și a materiei organice, îmbunătățind infiltrarea și retenția apei și reducând eroziunea prin protejarea solului de forțele erozive ale vântului și ale apei. Agricultură fără arat, în care semințele sunt însămânțate direct în sol fără arat, și lucrarea solului în benzi, în care prelucrarea solului este limitată la benzi înguste unde vor fi plantate semințele, sunt metode eficiente de conservare a solului. Aceste metode nu numai că conservă umiditatea solului și reduc eroziunea, dar reduc și costurile cu combustibilul și forța de muncă.

Practici agricole sustenabile

Managementul integrat al dăunătorilor (IPM)

Managementul integrat al dăunătorilor (IPM) este o strategie bazată pe ecosistem care se concentrează pe prevenirea pe termen lung a dăunătorilor printr-o combinație de tehnici. IPM urmărește să reducă dependența de pesticide chimice, minimizând astfel contaminarea mediului și riscul ca dăunătorii să dezvolte rezistență la aceste substanțe chimice. Metodele de control biologic, cum ar fi utilizarea prădătorilor naturali sau a paraziților pentru a controla populațiile de dăunători, fac parte integrantă din IPM. Practicile culturale, inclusiv rotația culturilor și plantarea de soiuri de culturi rezistente la dăunători, precum și controalele mecanice, cum ar fi îndepărtarea fizică a dăunătorilor și utilizarea de bariere, sunt, de asemenea, componente esențiale ale IPM. Aceste strategii creează împreună o abordare mai echilibrată și sustenabilă a gestionării dăunătorilor.

Practici agricole sustenabile

Agricultură ecologică

Agricultura ecologică evită îngrășămintele chimice, cum ar fi îngrășămintele și pesticidele sintetice, bazându-se în schimb pe procese naturale pentru menținerea fertilității solului și controlul dăunătorilor. Această practică îmbunătățește sănătatea solului prin utilizarea materiei organice, promovează biodiversitatea prin susținerea unui ecosistem divers atât deasupra, cât și sub pământ și îmbunătățește siguranța alimentară prin reducerea riscului de contaminare cu substanțe chimice dăunătoare. Îngrășămintele naturale, cum ar fi compostul, îngrășămintele verzi și gunoiul de grajd, sunt utilizate pentru a îmbogăți solul, în timp ce gestionarea dăunătorilor implică metode de control biologic și utilizarea de pesticide ecologice. Rotația culturilor și policultura, care asigură diversitatea culturilor și a soiurilor, sunt, de asemenea, principii fundamentale ale agriculturii ecologice.

Practici agricole sustenabile

Managementul apei

Practicile eficiente de gestionare a apei sunt esențiale pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor de apă în agricultură. Tehnici precum irigarea prin picurare, care furnizează apă direct în zona rădăcinilor plantelor, reduc semnificativ evaporarea și scurgerea. Recoltarea apei de ploaie presupune colectarea și stocarea apei de ploaie pentru irigații, în timp ce agricultura pe contur, (*contour farming*) care presupune plantarea de-a lungul conturilor naturale ale terenului, contribuie la reducerea scurgerii și a eroziunii solului. Aceste practici nu numai că economisesc apa, dar asigură și o umiditate adecvată a culturilor, îmbunătățind randamentul și calitatea și protejând corpurile de apă și ecosistemele înconjurătoare de scurgerile agricole.

Practici agricole sustenabile

Integrarea creșterii animalelor

Integrarea animalelor în sistemele agricole poate oferi numeroase beneficii, inclusiv ciclul nutrienților, controlul buruienilor și diversificarea economică. Animalele contribuie la fertilitatea solului prin furnizarea de bălegar care îmbogățește solul, în timp ce pășunatul animalelor poate ajuta la gestionarea buruienilor și a culturilor de acoperire. Practici precum pășunatul prin rotație, în care animalele sunt mutate între pășuni pentru a preveni suprapășunatul, și gestionarea bălegarului, care implică colectarea și compostarea bălegarului pentru a fi utilizat ca îngrășământ, sunt componente cheie ale integrării sustenabile a animalelor. Această abordare nu numai că îmbunătățește productivitatea fermei, ci și diversifică fluxurile de venituri prin vânzarea de carne, produse lactate sau lână.

Practici agricole sustenabile

Agricultura de precizie

Agricultura de precizie utilizează tehnologia pentru monitorizarea și gestionarea variabilității culturilor, optimizând utilizarea de inputuri precum apa, îngrășămintele și pesticidele. Tehnologia GPS este utilizată pentru cartografierea câmpurilor și monitorizarea sănătății culturilor, în timp ce dronele furnizează imagini aeriene și colectează date. Senzorii de sol monitorizează umiditatea solului și nivelurile de nutrienți, permițând aplicarea precisă a inputurilor. Aceste tehnologii sporesc eficiența resurselor, cresc randamentele și reduc amprenta ecologică a activităților agricole, făcând din agricultura de precizie un instrument puternic pentru agricultura sustenabilă.

Practici agricole sustenabile

Acvacultură sustenabilă

Acvacultura sustenabilă presupune creșterea organismelor acvatice într-un mod care imită ecosistemele naturale. Această practică sprijină securitatea alimentară prin furnizarea unei surse constante de proteine și de venituri, promovând în același timp protecția mediului prin reducerea impactului asupra corpurilor de apă și ecosistemelor naturale. Acvacultura multitrofică integrată (IMTA) cultivă împreună mai multe specii, cum ar fi peștii, crustaceele și algele marine, pentru a imita interacțiunile naturale și a îmbunătăți sănătatea ecosistemelor. Sistemele de acvacultură cu recirculare (RAS) utilizează sisteme cu circuit închis pentru reciclarea apei și reducerea deșeurilor, făcând acvacultura mai sustenabilă și mai eficientă.

Politici și strategii agricole europene

Co-funded by
the European Union

Politici și strategii agricole europene

Agricultura europeană are o istorie bogată și variată, adânc integrată în structura culturală și economică a continentului. De la câmpurile antice de cereale din Grecia și Roma, până la fermele moderne, puternic mecanizate din zilele noastre, modul în care europenii produc alimente a evoluat continuu. Cu toate acestea, sectorul agricol se confruntă cu numeroase provocări care necesită politici și strategii bine gândite. Acestea includ asigurarea securității alimentare, sprijinirea comunităților rurale, promovarea sustenabilității mediului și adaptarea la schimbările climatice. În acest context, Uniunea Europeană (UE) a elaborat politici și strategii agricole cuprinzătoare, politica agricolă comună (PAC) fiind o piatră de temelie. Această lucrare explorează istoria, evoluția și starea actuală a politicilor agricole europene, cu un accent deosebit pe inițiativele privind sustenabilitatea, cum ar fi strategia "Farm to Fork".

Co-funded by
the European Union

Politici și strategii agricole europene

Agricultura europeană are o istorie bogată și variată, adânc integrată în structura culturală și economică a continentului. De la câmpurile antice de cereale din Grecia și Roma până la fermele moderne, puternic mecanizate din zilele noastre, modul în care europenii produc alimente a evoluat continuu. Cu toate acestea, sectorul agricol se confruntă cu numeroase provocări care necesită politici și strategii bine gândite.

Acestea includ asigurarea securității alimentare, sprijinirea comunităților rurale, promovarea sustenabilității mediului și adaptarea la schimbările climatice. În acest context, Uniunea Europeană (UE) a elaborat politici și strategii agricole cuprinzătoare, politica agricolă comună (PAC) fiind o piatră de temelie. Această lucrare explorează istoria, evoluția și starea actuală a politicilor agricole europene, cu un accent deosebit pe inițiativele în materie de sustenabilitate, cum ar fi strategia "Farm to Fork".

Politici și strategii agricole europene

S-a născut PAC!

Cunoscută doar pentru crearea lăptariilor, politica agricolă comună a fost unul dintre proiectele care au unit Europa postbelică.
Vedeți cum a evoluat în acest videoclip de la Centrul Multimedia al Parlamentului European

Co-funded by
the European Union

Politici și strategii agricole europene

Context istoric: Evoluția agriculturii europene

Agricultura a reprezentat întotdeauna o activitate economică esențială în Europa. Din punct de vedere istoric, sectorul a fost caracterizat de ferme mici, conduse de familii, care produceau o varietate de culturi și animale pentru consumul local.

Revoluția industrială a adus schimbări semnificative, inclusiv introducerea echipamentelor agricole mecanizate, a îngrășămintelor chimice și a soiurilor îmbunătățite de culturi. Aceste progrese au condus la creșterea productivității, dar au dus și la degradarea mediului și la tulburări sociale, cum ar fi depopularea rurală.

În urma celui de-al Doilea Război Mondial, Europa s-a confruntat cu grave lipsuri alimentare. Această criză a scos în evidență necesitatea unei abordări coordonate a producției agricole și a dezvoltării rurale. Tratatul de la Roma din 1957, care a instituit Comunitatea Economică Europeană (CEE), a pus bazele politicii agricole comune (PAC), care a fost lansată oficial în 1962.

Obiectivele principale ale PAC au fost creșterea productivității agricole, asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultori, stabilizarea piețelor, asigurarea aprovizionării cu alimente și furnizarea de alimente la prețuri rezonabile pentru consumatori.

Co-funded by
the European Union

Politici și strategii agricole europene

Istoria politicii agricole comune (PAC)

Înființată în 1962, Politica Agricolă Comună (PAC) este o inițiativă de lungă durată a UE menită să încurajeze cooperarea între agricultorii și cetățenii europeni. PAC a fost introdusă pentru a elimina restricțiile privind libera circulație a produselor agricole între statele membre, care erau cauzate de mecanismele naționale de intervenție care intrau în conflict cu garanțiile pieței comune. Această politică a fost esențială pentru a asigura disponibilitatea și accesibilitatea alimentelor pentru populația Europei și pentru a garanta un nivel de trai decent pentru agricultorii săi. Prin urmare, PAC a fost aliniată la obiectivele centrale prevăzute la articolul 39 din Tratatul de la Roma. Tratatul de la Roma, care a instituit Comunitatea Economică Europeană (CEE) după cel de-al Doilea Război Mondial, a oferit un cadru pentru ca țările membre să urmărească obiective agricole comune prin intermediul unei politici comune. Aceste obiective includ creșterea productivității agricole prin progrese tehnologice, asigurarea stabilității pieței, menținerea unei aprovizionări constante cu produse agricole sigure, garantarea unor prețuri accesibile la alimente și asigurarea unor venituri echitabile pentru agricultori. În plus, PAC promovează conservarea resurselor naturale și a biodiversității.

Co-funded by
the European Union

Politici și strategii agricole europene

Cronologie: Politica agricolă comună

Politica agricolă comună a fost mult timp una dintre politicile emblematice ale UE.

Să aruncăm o privire înapoi la modul în care aceasta a modelat agricultura europeană mulțumită acestui videoclip al Parlamentului European.

Co-funded by
the European Union

Politici si strategii agricole europene

Data	Etapa PAC
1962	Se naște politica agricolă comună. PAC este concepută ca o politică comună, având ca obiective furnizarea de alimente la prețuri accesibile pentru cetățenii UE și un nivel de trai echitabil pentru agricultori.
1984	Fermele devin atât de productive încât produc mai multe alimente decât este necesar. Sunt introduse mai multe măsuri pentru a aduce nivelurile de producție mai aproape de nevoile pieței.
1992	PAC trece de la sprijinirea pieței la sprijinirea producătorilor. Sprijinul pentru prețuri este redus și înlocuit cu plăți directe către agricultori. Aceștia sunt încurajați să respecte mai mult mediul. Reforma coincide cu Summitul Pământului de la Rio din 1992, care lansează principiul dezvoltării sustenabile.
2003	PAC oferă sprijin pentru venit. O nouă reformă a PAC reduce legătura dintre subvenții și producție. Fermierii primesc acum un sprijin pentru venit, cu condiția să îngrijească terenurile agricole și să respecte standardele privind siguranța alimentară, mediul, sănătatea și bunăstarea animalelor.
2013	PAC este reformată pentru a consolida competitivitatea sectorului, a promova agricultura sustenabilă și inovarea, a sprijini locurile de muncă și creșterea economică în zonele rurale și a orienta asistența financiară către utilizarea productivă a terenurilor. PAC reformată este în vigoare pentru perioada de programare 2014-20.
2021	În urma unor negocieri ample, Parlamentul European, Consiliul UE și Comisia Europeană au convenit asupra unei noi reforme a PAC. Acest acord politic provizoriu pregătește terenul pentru aprobarea oficială a legislației necesare de către Parlamentul European și Consiliu în toamna anului 2021.
2021-2022	Pe parcursul acestor ani, este în vigoare un regulament tranzitoriu. Regulamentul prelungește majoritatea normelor PAC care au fost în vigoare în perioada 2014-20, asigurând în același timp o tranziție lină către viitorul cadru al planurilor strategice ale PAC.
2023	Planurile strategice ale PAC sunt puse în aplicare în toate țările UE de la 1 ianuarie 2023

Politici și strategii agricole europene

Sustenabilitatea mediului în cadrul PAC

Politica agricolă comună (PAC) are trei obiective de mediu, care se regăsesc și în strategia europeană Green Deal și Farm to Fork: combaterea schimbărilor climatice, protejarea resurselor naturale și creșterea biodiversității. Aceste obiective sunt susținute de promovarea de către PAC a agriculturii ecologice și a gestionării responsabile a inputurilor, cum ar fi pesticidele și îngrășămintele. PAC își propune să își atingă obiectivele de mediu într-un mod sustenabil din punct de vedere social și economic pentru fermieri și comunitățile rurale.

Acest infoclip ilustrează un exemplu de fermă sustenabilă din Enghien, Belgia.

Co-funded by
the European Union

Surse

Comisia Europeană. (2020). Strategia Farm to Fork .

Agenția Europeană de Mediu (AEM). (2020).

Agricultura și mediul în UE.Uniunea Europeană. (2021).

Politica agricolă comună și agricultura sustenabilă.

Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO). (2020)

Orientări privind evaluarea sustenabilității sistemelor alimentare și agricole (SAFA).

Centrul Internațional pentru Agricultură Tropicală (CIAT). (2019). Agroecologie: Concepte-cheie, principii și practici.

Federația Internațională a Mișcărilor pentru Agricultură Organică (IFOAM). (2020).

The World of Organic Agriculture (Lumea agriculturii ecologice).

Rainforest Alliance. (2020). Agrosilvicultura: Key Strategies for Sustainable Land Use.

Slow Food International. (2020). Manifestul Slow Food.

Soil Association. (2020). Organic Farming: An Overview.

Organizația Națiunilor Unite. (2015). Obiectivele de dezvoltare sustenabilă.

Co-funded by
the European Union

Cofunded
by UE

FIND OUT MORE ON
TRAININGFORFOOD.EU/PLANNING-SEEDS

OR FOLLOW US ON SOCIAL MEDIA

@PLANNING SEEDS

YOU CAN FIND ALL THE VIDEOS ON YOUTUBE

@TAMATNGO